

3. PENITENCJARIA APOSTOLSKA

DEKRET

O ZWIĄZANIU ODPUSTÓW Z AKTAMI KULTU SPEŁNIANYMI DLA UCZCZENIA BOŻEGO MIŁOSIERDZIA

„Miłosierdzie Twoje, Boże, nie zna granic, niewyczerpany jest skarbiec Twojej dobroci...” (modlitwa po hymnie *Te Deum*). „Boże, Ty przez przebaczenie i litość najpełniej okazujesz swoją wszechmoc” (modlitwa z XXVI niedzieli okresu zwykłego) tak śpiewa, wiernie i z pokorą, święta Matka Kościoła. Niezmierzona łaskawość Boża, okazywana zarówno całemu rodzajowi ludzkiemu, jak i każdemu człowiekowi, przejawia się bowiem w sposób szczególnie wyraźny, gdy sam Bóg wszechmogący odpuszcza grzechy i uchybienia moralne, winnych zaś po ojcowsku dopuszcza na nowo do przyjaźni z sobą, którą z własnej winy utracili.

Wierni, poruszeni tym do głębi serca, rozpamiętują tajemnice Bożego przebaczenia i z pobożnością je sprawują; rozumieją oni w pełni, jak bardzo jest godziwe, a nawet konieczne, aby Lud Boży wielbił specjalnymi modlitwami Boże miłosierdzie i zarazem spełniwszy z wdzięcznym sercem wymagane uczynki i niezbędne warunki – mógł uzyskiwać duchowe dobra czerpane ze skarbcza Kościoła. „Misterium paschalne stanowi szczytowy punkt tego właśnie objawienia i urzeczywistnienia miłosierdzia, które zdolne jest usprawiedliwić człowieka, przywrócić sprawiedliwość w znaczeniu owego zbawczego ładu, jaki Bóg od początku zamierzył w człowieku, a przez człowieka w świecie” (*Dives in misericordia*, 7).

Istotnie, Miłosierdzie Boże zdolne jest przebaczyć najcięższe nawet grzechy, ale czyniąc to, skłania wiernych do wzbudzenia w sobie nadprzyrodzonego żalu, nie tylko psychologicznego, za własne grzechy, tak że podejmują oni – również z pomocą łaski Bożej – mocne postanowienie, by już więcej nie grzeszyć. Takie duchowe usposobienie pozwala rzeczywiście uzyskać wybaczenie grzechów śmiertelnych, kiedy wierny przyjmuje z pożytkiem sakrament pokuty, lub też żałuje za nie przez akt doskonałej miłości bądź doskonałego żalu i postanawia przystąpić jak najprędzej do sakramentu pokuty. Nasz Pan Jezus Chrystus w przypowieści o synu marnotrawnym poucza nas bowiem, że grzesznik winien wyznać swoją nędzę przed Bogiem, mówiąc: „Ojcze, zgrzeszyłem przeciw Niebu i względem ciebie; już nie jestem godzien nazywać się twoim synem” (Łk 15,18-19), i dostrzec w tym działanie Boże: „był umarły, a znów ożył, zaginął a odnalazł się” (Łk 15,32).

Ojciec Święty Jan Paweł II, wiedziony pasterską troską o dusze i poruszony rozważaniem dobroci Ojca Miłosierdzia, pragnąc wpoić głęboko w umysły wiernych te nakazy pouczenia wiary chrześcijańskiej postanowił, aby II Niedziela Wielkanocna była poświęcona rozpamiętywaniu ze szczególną pobożnością tych darów łaski, i nadał jej miano Niedzieli Miłosierdzia Bożego (Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, dekret *Misericors et miserator*, 5 maja 2000 r.).

Ewangelia z II Niedzieli Wielkanocnej opowiada o przedziwnych dziełach, jakich dokonał Chrystus Pan w samym dniu zmartwychwstania, gdy po raz pierwszy ukazał się publicznie: „Wieczorem owego pierwszego dnia tygodnia, tam gdzie przebywali uczniowie, choć drzwi były zamknięte z obawy przed Żydami, przyszedł Jezus, stanął pośrodku i rzekł do nich: Pokój wam! A to powiedziawszy, pokazał im ręce i bok. Uradowali się zatem uczniowie, ujrzawszy Pana. A Jezus znowu rzekł do nich: Pokój wam! Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam. Po tych słowach tchnął na nich i powiedział im: Weźmijcie Ducha Świętego! Którym odpuscicie grzechy, są im odpuszczone, a którym zatrzymacie, są im zatrzymane”(J 20, 19-23).

Ażeby wierni przeżywali to święto z głęboką pobożnością, Ojciec Święty rozprządził, że we wspomnianą niedzielę będzie można dostąpić odpustu zupełnego, zgodnie ze wskazaniami podanymi poniżej. Dzięki temu wierni będą mogli obficie korzystać z daru pocieszenia Ducha Świętego, a przez to żywić coraz większą miłość do Boga i bliźniego; kiedy zaś uzyskają oni Boże przebaczenie, sami będą z kolei gotowi przebaczyć ochoczo braciom.

Dzięki temu wierni w sposób doskonalszy zachowywać będą ducha Ewangelii, urzeczywistniając w sobie odnowę wskazaną i wprowadzoną przez Sobór Watykański II: „Chrześcijanie, pamiętajcie o słowach Pana: „Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali” (J 13, 35), niczego nie powinni pragnąć goręcej, niż żeby coraz wielkoduszniej i skuteczniej służyć ludziom w dzisiejszym świecie. (...) Ojciec zaś chce, abyśmy we wszystkich ludziach rozpoznali Chrystusa jako brata i skutecznie miłowali, tak słowem, jak i czynem” (*Gaudium et spes*, 93).

Dlatego Ojciec Święty, powodowany gorącym pragnieniem rozbudzenia w chrześcijańskim ludzie jak najżywszej czci Bożego Miłosierdzia – ze względu na przebogate duchowe owoce, jakie może ona wydać – podczas audiencji udzielonej w dniu 13 czerwca 2002 r. niżej podpisanym, przełożonym Penitencjarii Apostolskiej, zechciał przyznać odpusty na następujących zasadach:

Udziela się odpustu zupełnego na zwykłych warunkach (spowiedź sakramentalna, komunie eucharystyczna, modlitwa w intencjach papieskich) wiernemu, który w II Niedzielę Wielkanocną, czyli Miłosierdzia Bożego, w jakimkolwiek kościele lub kaplicy, z sercem całkowicie wolnym od wszelkiego przywiązania do jakiegokolwiek grzechu, choćby powszedniego, weźmie udział w pobożnych praktykach spełnianych ku czci Bożego miłosierdzia albo przynajmniej odmówi przed Najświętszym Sakramentem Eucharystii, wystawionym publicznie lub ukrytym w tabernakulum, modlitwę „Ojcze nasz” i *Credo*, dodając pobożne wezwanie do Pana Jezusa miłosiernego (np. „Jezu miłosierny, ufam Tobie”).

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który – przynajmniej z sercem skruszonym – skieruje do Pana Jezusa miłosiernego jedno z prawnie zatwierdzonych pobożnych wezwań.

Ponadto marynarze, którzy wykonują swoje obowiązki na niezmierzonych obszarach mórz; niezliczeni bracia, których tragedie wojenne, wydarzenia polityczne, uciążliwe warunki naturalne i inne podobne przyczyny zmusiły do opuszczenia ro-

dzinnej ziemi; chorzy i ich opiekunowie oraz ci wszyscy, którzy z uzasadnionej przyczyny nie mogą opuścić domów lub wykonują pilnie potrzebne zadania dla dobra społeczności, mogą uzyskać odpust zupełny w Niedzielę Miłosierdzia Bożego, jeśli wyrzekając się całkowicie jakiegokolwiek grzechu, jak to zostało powiedziane powyżej, i z zamiarem spełnienia – gdy tylko będzie to możliwe – trzech zwykłych warunków, odmówią przed świętym wizerunkiem naszego Pana Jezusa miłosiernego modlitwę „Ojcze nasz” i *Credo*, dodając pobożne wezwanie do Pana Jezusa miłosiernego (np. „Jezu miłosierny, ufam Tobie”).

Gdyby nawet to nie było możliwe, tego samego dnia będą mogli uzyskać odpust zupełny ci, którzy duchowo zjednoczą się z wiernymi, spełniającymi w zwyczajny sposób przepisane praktyki w celu otrzymania odpustu, i ofiarują miłosiernemu Bogu modlitwę, a wraz z nią cierpienia spowodowane chorobą i trudy swojego życia, podejmując zarazem postanowienie, że spełnią oni trzy przepisane warunki uzyskania odpustu zupełnego, gdy tylko będzie to możliwe.

Kapłani pełniący posługę duszpasterską, zwłaszcza proboszczowie, winni informować w najwłaściwszy sposób wiernych o tym zbawiennym rozporządzeniu Kościoła, gorliwie i ofiarnie słuchać ich spowiedzi, zaś w Niedzielę Miłosierdzia Bożego, po odprawieniu Mszy św. lub Nieszporów, albo podczas nabożeństwa ku czci miłosierdzia Bożego, przewodniczyć – z godnością należną temu obrzędowi – odmawianiu zaleconych wyżej modlitw; pomni wreszcie, że „błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią” (Mt 5,7), niech głosząc katechezę zachęcają łagodnie wiernych, aby jak najczęściej spełniali uczynki miłości bliźniego lub miłosierdzia, idąc za przykładem i przykazaniem Jezusa Chrystusa, zgodnie ze wskazaniami zawartymi w drugiej koncesji ogólnej *Enchiridion Indulgentiarum*.

Niniejszy dekret ma moc wieczystą. Bez względu na jakiegokolwiek przeciwny rozporządzenia.

Rzym, w siedzibie Penitencjarii Apostolskiej, 29 czerwca 2002 r.,
w uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła.

Abp Luigi de Magistris
(tyt. Nova)
Propenitencjarz Większy

Gianfranco Girotti OFMConv
Regens

(z „L'Osservatore Romano” 24 (2003) nr 1 (249) s. 55-56)